

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة (للحرمين و
الجمعية)

ريكين مفادار بو ژيانا بهخته مهر

ريڳين مفادار بو ژيانا به خته وهر

شيخ عبدالرحمان ناسر سه عدى

ريڳين مفادار بو ژيانا به خته وهر

نقيسين

شيخ عبدالرحمان ناسر سه عدى (خودى دلوفانيې پې بهت)

پيشگوتن

همى سوياسى بو وى خوداى بن يې همى سوياسى هر بو وى،
نيز شاهديې ددهم کو ژ نملاهی پښتر چ خودايېن ژ همزى پسرستنى
نين، نهو نيکې ب تښتېه و وى چ شريك و هقال نين، و نيز شاهديې
ددهم کو موهممه عدى خودى و پښمهرى ويه، صلات و
سه لامين خودى ل سهر وى بن و ل سهر مالبات و صهابيېن وى ژى
بن.

پشتى قى چندي دى بڙم: مسوگر ناراميا دلى و تهايا وى و
كهيفخوشيا وى و نه مانا خم و كوفانين وى؛ داخوازا هر كهسه كييه و
ب قى چندي ژيانهكا خوش ب دهست دكهفيت و كهيفخوشى و شادى پي
تهمام دبن. قى چندي ژى چندين ريك و نهگريڼ دينى و سروشتى و
كردارى همنه، د شياندا نينه نهف همى نهگره پښكه كوم بن ب تنى بو
باوهرداران نعبيت، بهلى هندی كهسين دینه ژ بلى باوهرداران؛ نهف
ناراميه نهگهر ژ لايهكى و ب نهگهرمكى كو ناقلين وان خو ل سهر
ماندى دكه بن بو وان چنبييت ژى، بهلى مسوگر ژ گلهك لايېن دى بين
ب مفاتر و بهيتر و باشتري دهست وان دچيت، چ د نوكهدا بيت يان
ژى د پاشهر و ژيدا بيت.

بهلى نيز دى د قى ناميا خودا بهحسنى وان نهگهران كه بن دهنه
بيرا من بو قى نارمانجا هره بلند، نهوا هر كهس بزاقى بو دكهت.

قيجا هندك ژ وان نهون بين گلهك ژ وان ل دهف خو كومكرين،
لهوا ژيانهكا خوش و تها برنه سهرى و ژيانهكا باش و پاقر ژيان، هندك

ژ وان ئهون يين د هممياندا ب سهر نه كهفتين، لهوا ژيانهكا نهخوښ و بهخترهش بر نه سمری. هندمكين دی ژ وان د ناڅېر اڅان همدو و كاندانه، ل دويځ وی ناستی سرفهرازیی یی بو وان هاتیه دان. خودی سمر نیخه و پشتهفانه، داخوازا هاریکاری و پشتهفانییا وی دهیته کرن بو بدهستهئینانا همر خیرهکی و پاشقهبرنا همر خرابیهکی.

بابهت: باوهری و کاری باش.

مهنترین ئهگهر بو فی چندی و بنیات و بناخهیی وی؛ باوهری و کاری باشه، خودایی مهن کمر م کریه و گوتهیه:

(مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾)

نانکو: ((هر کهسی کاری باش بکمت و خودان باوهر بیت ژ ژن و میړان، دی ژيانهكا سرفهراز و پاقر د فی دونیایدا دمی و (ل روژا قیامهتی) ئه د ژ کار و کریاریت وان باستر وان خهلات کهین)). [النحل: 97].

خودایی مهن بهحس کریه و سوژ دایه کو هر کهسی باوهری و کاری باش پیکه کوم بکمت؛ دی ژيانهكا خوش و تمنا ل فی دونیایی هه بیت و دی جزایی باش ل فی دونیایی و ل ناخرمتی ژ بارای بیت. ئهگهری فی چندی یی ناشکراهیه، چونکی ئه باوهردارین باوهریهکا راست ب خودی ئینای، ئه باوهریا بهرهمی وی کاری چاک بیت و چاکسازی بیت بو دلان و رموشتان و دونیایی و ناخرمتی، ل دمف وان هندک بنیات و بناخه هه، کو ب وان پیشوازیی ل هه می وان تشتان دکن بین دهینه ریکا وان، ژ ئهگهرین کهیفخوښی و شادیی و ئهگهرین نهاری و خه و کوڅانان.

ئو پیشوازیی ل خوښی و شادیان دکن ب قهویلکرن و سوپاسیکرنی و بکارئینا وان تشتین مفا تیدا هه، قیجا دمی ب فی شیوهی بکار دئین؛ ئهف چنده دی کهیفخوشیا ب وی و هه بونا هیقیان ب مان و بهر مکهتا وان و هیقیان ب خهلاتی سوپاسداران، کارین مهن

بۆ وان چىدىن، كۆب خىر و بىر مەكتىن خۆ ژ وان خوشيان زىدەتر و باشتىن يىن ئەفە بىر ھەمىن وان.

و رويىروى نەخوشى و زيان و خەم و كۆفانان دىن ب بىر ھىنگار بونا وى تىشتى دىشتىن بىر ھىنگارى وى بىن و سۆككنا وى تىشتى دىشتىن سۆك بىكەن و بىھنفرە ھىيەكا جوان ل سىر وى تىشتى چارە بۆ نىنە. ب قى چەندى ژ ئەنجامى قان نەخوشيان؛ بىر ھىنگار بىيىن ب مفا و سىر بۆر و ھىز و بىھنفرە ھىيى و داخواز كىرنا خىر و خەلاتان و تىشتىن ھوسا مەزن بۆ وان چىدىن كۆنە نەخوشى دى پى ژ ناڧ دچن و خوشى و ھىڧىيىن باش و ئومىد ب قەنجى و خەلاتى خودى جەي وان دگىر، ھىرومكى پىغەمبىرى (سەلات و سەلامىن خودى ل سىر بن) د فىر موودەيەكا دروستدا بەحس ل قى چەندى كرى، ئەفە ژى دەمى گوتى: «عَجَبًا لِّأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءٌ شَكَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ» ((ئەز ژ بىر كارى باومردارى يى مايمە خىيەتى، كارىن وى ھەمى بۆ وى خىر، ئەفە ژى ب تى بۆ باومردارى ھىيە و بۆ كەسى دى نىنە، ئەگەر خوشىيەك بۆ چىنوو؛ دى سوپاسىيا خودى كەت، و ھوسا دى بۆ وى ب خىر ھىيە نڧىسىن. ئەگەر نەخوشىيەك ب سىر وىدا ھات؛ دى بىھنا خۆ فرە ھەكەت، و ھوسا دى بۆ ب خىر ھىيە نڧىسىن، و ئەف چەندا ھە ب تى بۆ باومردارى يا ھەي)). مۇسلىم قى فىر موودەيى قەدگۆ ھىزىت.

پىغەمبىرى (سەلات و سەلامىن خودى ل سىر بن) راگە ھاندىيە كۆ خىر و دەستكەشت و بىر ھەمى كارىن باومردارى چەند قات لى دەھىن د ھەمى وان خوشى و نەخوشىياندا يىن ب سىر وىدا دەھىن؛ ژ بىر قى چەندى ژى تو دى بىنى دوو كەس رويانەكا خىرى يان يا خرابىيى ب سىر واندا دەھىت، بەلى د شىوازى وەرگرتا وىدا جودا ھىيەكا مەزن د ناڧىرا واندا پەيدا دىبىت، ئەفە ژى ل دوىڧ جودا ھىيا وان د باومرى و كارى چاكدا. ئەف كەسى ب قان ھىردوو سالىخەتان ھاتىيە سالىخەتكرن؛ پىشوازيى ل خىرى و خرابىيى دكەت ب وى يا مە بەھسكرى ژ سوپاسى و ھەدارى و ھىر تىشتى دكەڧىتە دوىڧ واندا، قىجا

كەيفخوشى و شادى بۇ وى چىدبىت و خەم و كۆقان و نەئارامى و سنگتەنگى و نەخوشىيا ژيانى ژى نامىنىت و ژيانەكا خوش ل قى دۇنيابى بۇ وى تەمام دبىت. بى دى پىشوازيبى ل تشتىن خوش و خوشتى دكەت ب خرابى و خۆمەز نكرن و سەر كىشىيى. قىجا رەموشتى وى تىكدچىت و ھەروەكى گيانەمەران ب چاقىرسى و بىئارامى پىشوازيبى لى دكەت، د گەل ھندى ژى دللى وى نە بى ئارامە، بەلكى ژ گەلەك لاياقە بى پەرىشان و بژالەمى؛ ژ لاياقە ژ ترسا ژ دەستدانا تشتىن خۆ بىن خوشتى و ژ بەر گەلەكيا وان ئاستەنگ و بەر ھەنگارىيىن پىرىيا وان ژ ھەگرى وان پەيدا دبىن، ژ لاياقە دىقە ژى چونكى نەفس ل سەر سنورەكى راناوەستىت، بەلكى ھەردەم ھەز و قىانا وى بۇ تشتىن دىتەر ھەمە كو دبىت ئەو تشت ب دەست بگەش و دبىت ب دەست نەكەش و ھەگر ئەم بىژىن كو ب دەست كەشتىن ژى؛ ئەو ھەرى بىھتەنگ و نەئارامە ژ وان ھەگرىن ناڧىرى و ب نەئارامى و نەرازيوون و ترس و دلتنەنگىيى پىشوازيبى ل تشتىن نەخوش دكەت، قىجا تو پىرسىارا وى چەندى نەكە كا چ ب سەرى وى دەيت ژ بەختەشى و نەخوشىيا ژيانى و ژ نەخوشىيىن ھەزى و بىن دەروونى و ژ وى ترسا كو دبىت وى بگەھىنەتە خرابترىن رەموش و مەترسىدارترىن تشتىن بىزاركەر، چونكى ئەو ھىقىيا چ خىر و قەنجىيان ناخوازىت و چ ھەدار و صەبرگرتن ل دەف نىنە دلەكى ل دللى وى بدمە و ل سەر وى سقك بكمە.

ئەقە ھەمى ب ئەزمونى يا ديار و بەرچاقە، و وەكى كەسەكى ژ قى جۆرى ھەگر تو ھەزرىن خۆ تىدا بگەى و ل سەر رەموشا خەلكى دابەزىنى، دى جوداھىيەكا مەزن تىدا بىنى دناڧىرا وى مەروڧى باومەدار بى ل دويڧ داخوذا باومىيا خۆ كار دكەت و ئەو وەسا نەبىت، ئەو ژى ئەقەمە كو ئايىن ب رەزدى ھاندانى دكەت ل سەر قەناعەتى و رازىيوونا ب رەزقى خودى و ب وى تشتىن ژ قەنجى و كەرمە خۆ يا جۆراوجۆر داھە عەبدىن خۆ.

مەروڧى باومەدار ھەگر تووشى نەخوشىيەكى يان فەقىرىيەكى بوو، يان تشتەكى وەكى وان ژ وان ئىش و نەخوشىيىن ھەر كەسەك بى بەر ھەقە تووشى وان بىت، ئەو - ب باومىيا خۆ و ب وى قەناعەت و

راز بیوونا وی ههیی ب وی تشتی خودی بو وی دابهشکری - دئی یی دلئارام و بهخته مور بیت، ب دلئی خو داخوازا تشتهکی ناکهت یی بو وی نه هاتییه نفیسین، بهری خو ددهته وی کهسی ژ وی نرمتر و بهری خو نادهته وی کهسی ژ وی بلندتر و هندهک جار ان دبیت کهیفخوشی و شادی و ئارامیا وی زیدهتر بیت ژ یا وی کهسی ههمی داخوازین دونیایی ب دستخوڤه ئینانین، ئهگهر قناعت پی نه هاتییه دان.

کا چاوا تو دبینی ئهف کهسی کارو کریانین وی ل دویف وی نینن یا باومری ل سهر وی فسر دکهت؛ ئهقی هه ئهگهر تووشی هندهک ههژاریی بوو، یان ژی هندهک ژ داخوازین خو یین دونیایی ژ دهست دان، دئی بینی ئهو کهس یی دگوپینکا نهخوشی و بهخته شییی دایه.

نمونهیهکا دی: ئهگهر ئهگهرین ترسی پهیدا بوون و تشتین نهخوش و بیزار کهر ب سهر مروڤیدا هاتن، دئی بینی مروڤی خودان باومرییهکا راست و دروست دلئی وی یی بنهجهه و نهفسا وی یا ئارامه وی یی خودان شپانه ل سهر رڤههیرن و چاره سهر کرنا وی کارئ ب لهز ب سهر دا هاتی، ب وی تشتی دشیانین ویدا ژ هزر و گوئن و کریاری و نهفسا خو بو فی تشتی نهخوش و بیزار کهر ئاماده کرییه، ئهف رموشه و ئهف کاودانه ئارامیی ددهنه مروڤی و دلئی مروڤی بنهجه دکهن.

ههرو هسا تو دئی مروڤی بیباومر بهروفاژی قی رموشی بینی، ئهگهر ترس و نهخوشیهک هاته پښ، وژدانا وی نهئارام دبیت، دهمارین وی د ئارییین، هزرین وی بهلاق دبن، ترس و سههم دکهڤیته دلئی وی و ترسا ژ دهرقه و نهئارامیا نافدال دهف وی کوم دبن، ئهوا کو مروڤ نهشیت بیژیت کا چهنده و چاویه، ئهف جوړه مروڤه ئهگهر هندهک ئهگهرین سروشتی ب دهست وان نهکهفن کو پښقی ب گهلهک راهینانان ههغه؛ وی دهمی هیز و شیانین وان دئی ههرفن و دهمارین وان دئی گرژ بن، ئهفه ژی ژ بهر ژ دهستدانا وی باومرییه ئهوا کو مروڤی هان ددهت ل سهر صهر و ههدارئ، ب تاییهتی د رموشین بهرتهنگ و گراندا، و د کاودانین ب خهم و نهخوشدا.

مرؤقی چاک و یی خرابکار، یی باومردار و یی کافر، د بدهستقه‌ینانا وئ دلیری و ویرهکیا ب دستقه دهیت دهه‌فیشکن، دیسان د وئ غمریزئ ژی یا کو مترسییان سقک و کیم دکمت، بهلی باومردار ب هیزا باومریا خو و بیهنفره‌هیا خو و پشتگریدانا خو ل سمر خودی و هیقییا خیرا وی جودا دبیت، کو نه‌فه هندهک کارن دلیرییا وی پی زیده دبیت و باری گرانئ ترسی ل سمر سقک دکمت و زحمه‌تییان ل سمر ب سانه‌هی دکمت، همره‌کی خودایی مه‌زن گوتی:

﴿...إِنْ تَكُونُوا تَأْلُمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلُمُونَ كَمَا تَأْلُمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ...﴾

((نه‌گهر هوین (ب دویف وانفه و د شهرئ واندا) دنیشن، ب راستی کا چاوا هوین دنیشن ئو ژئ دنیشن (و نه‌گهر ئو بیهنانا خو ل سمر نه‌ه‌ه‌قییا خو فره‌ه دکمن و خو ل بهر فان نیش و نه‌خوشییان دگرن، دقیت هوین ژ وان چیتئر خو راگرن چونکی) ئو هیقییا هوین ژ خودی دخوازن (ژ خه‌لاتئ مه‌زن و خیرئ) ئو ناخوازن)). [النساء: 104]. هاریکاری و پشته‌فانییه‌کا تایبیت ژ خودی دگه‌ه‌یته وان، کو ههمی ترسان ژ ناف دبیت. خودی دبیزیت:

﴿...وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

((و بیهنانا خو فره‌ه بکمن، ب راستی خودی د گهل بینفره‌ه و همدارکیشانه)). [الأنفال: 46].

کرنا باشیئی د گهل چیکرییان، ب گوتن و کریار. همر ژ وان نه‌گهرین کو خهم و کو فان و نه‌ئارامیی ژ ناف دبمن، قه‌نجیکرنه د گهل چیکرییان ب گوتن و کریار و ههمی جورین باشیئی، نه‌فه ههمی ژئ خیر و قه‌نجینه، خودی ب فان کریاران خهم و کو فانان ژ مرؤقی باش و خراب ل دویف وان دویر دنخیت، بهلی به‌هرا مرؤقی باومردار ژ فان کریاران ژ یا ههمیان ته‌مامتر و مه‌زنتره، و جوداهیا وی ئوه کو قه‌نجییا وی ژ دلسوزیئی و داخواز کرنا خیرا و نیه ل دهف خودی.

خودى کرنا قهنجيى ل سهر وى ب ساناهى دکمت ژ بهر وى خيرا
 نهو هيفيا وى دکمت، ب دلسوزى و بو خو ب خير حسابکرنا وى ژى؛
 نهخوشيان ل سهر وى رادکمت، خودى دبیژیت:

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ
 بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ اتَّبِعَاءَ مَرَضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا
 114﴾

((چ خير د گهلهك ناخفتن و پستهپستا و اندا نينه، نهو تینهبیت یی
 فهر مانا خیری یان قهنجیى یان ناشکرن و پیکیینا د ناڅیرا ههفرکاندا
 بکمت، و ههر کهسی (نهقا بوری) بو رازیوونا خودی بکمت؛ ب راستی
 نه م دى خه لاتهکى مهزن دهینی)). [النساء: 114].

خودایی مهزن دیارکر کو نهف کاره ههمی بو وى کهسی
 نهجامددهت خیرن، خیر ژى خیری بو خو رادکیشیت و خرابیى ژى
 دویر دنیخیت، و کو خودی خیرمکا مهزن ددهته وى مروقی باومردار یی
 کو خیرا خو ژ خودی دقیت و ژ وى خیرا مهزن ژى: ژ ناچوونا خهم و
 کوڅان و نهړ محمتی و تشیتن و مکی وانه.

بابهتۍ: مژوولبوونا ب کارهکی یان زانینهکا ب مفا.

دیسان ژ نهگهرین نه هیلانا وى دوودلییی یا کو ژ نهگهری تیکچوونا
 دهماران و مژوولبوونا دلی ب هندهك تشیتن نهخوشفه پهیدا دبیت:
 مژوولبوونه ب کارهکی ژ کاران یان زانستهکی ژ زانستین ب مفاقه ؛
 چونکی نهو دلی ژ مژوولبوونا ب وى بابتهی نهو پی دوودل بووی دویر
 دنیخیت. دبیت ژ بهر وى چهندی وان نهگهران ژبیر بکمت بین خهم و
 کوڅانان بو وى چیدکمن، لهوا نهفسا وى کهیفخوش دبیت و چالاکیا وى
 زیده دبیت و نهف نهگهره ژى د ناڅیرا باومردار و ژ بلی ویدا یی
 ههڅپشکه. بهلی مروقی باومردار ب باومری و دلسوزی و حسییکرنا خیرا
 خول دهف خودی د مژوولبوونا خودا ب وى زانینی یا نهو فیر دبیت یان
 فیری خهلی دکمت و ب وى کارى خیری یی نهو دکمت ژ مروقین دی
 جودا دبیت؛ نهگهر نهو کاره عیبادت بیت، ههر عیبادته، و نهگهر
 کارهکی دونیایی بیت یان نه ریتهك بیت و ننیتهکا باش د گهل بیت و

مهرم پئی ئهو بیت کوب وی کاری هاریکاری ل سهر گو هاریا خودی وهر بگریت. لهوا بو قئی چهندی کار تیکر نهکا مهن د رهفاندنا خهم و کوفان و دلتهنگیاندنا همیه. قیجا چهنیدن مروّف ههنه تووشی دوودلی و بهردموامییا تنگافی و نهخوشیان بووینه، و ژ بهر هندی نهخوشییین جوراوجور تووشی وان بووینه، هنگی دهرمانی وان یی کار تیکهر و مفادار بوویه (ژبیر کرنا وی نهگهری ئهو تنگاف و نهئارام کرین و مژوولبوونا وان ب کارمکی ژ کارین وان یین گرنگ).

پندقیه ئهو کاری مروّف خو پنفه مژویل دکهت، ژ وان تشنان بیت یین نهفس پئی ئارام دبیت و حمز ژئ دکهت، چونکی ب قئی ریکی باشتر ئهف مهرهما مفادار ب دهست دکهفیت و خودی باشتر دزانیت.

کومکرنا همی هزری ل سهر گرنگیانان ب کاری ئهفرۆ یی ئاماده ، ئیک ژ وان تشنن خهم و نهرمحهئیی ژناف دیهن، ئهوه کو مروّف همی هزرا خول سهر گرنگیانان ب کاری رۆژا خویا نوکه کوم بکهت و وی ژ گرنگیانان ب پاشهرۆژی و خهمگینیال سهر دهمی بۆری دویر بخییت. ژ بهر هندی ژئ پیغمهبری (سهلات و سهلامین خودی ل سهر بن) خو ب خودی ژ خهم و کوفانان پاراستیه؛ قیجا خهمگینی ل سهر کارین بۆری یین کوشیان نین بهینه فهگهراندن و چارهسهر کرن چ مفای ناگههینیت و دبیت ئهو خهما ژ ترسا پاشهرۆژی چیدبیت زیانی بگههینیت. لهوال سهر عهبدی خودی پندقیه کویی رۆژا خو بیت، همی رژدی و خوز محمهدانا خو د چاکرنا رۆژ و دهمی خو یی نوکهدا کوم بکهت، چونکی کومکرنا دلی ل سهر قئی چندی دبیته نهگهری تهمامکرنا کاران و مروّف پئی ژ خهم و کوفانان ئارام دبیت. و پیغمهبری خودی (سهلات و سهلامین خودی ل سهر بن) دهمی دوعایهک دکر یان رینماییا ئوممهتا خو دکر بو دوعایهکی، ئهوی د گهل داخواز کرنا هاریکاری ژ خودی و هیفیکرن ب قهنجییا وی؛ هاندانا وان دکر ل سهر رژدی و خوز محمهدانی بو ب دهستقهئینانا وی تشتی دوعا بو دکرن. و دهستبهردان و هیلانا وی تشتی دوعا دکرن بو نههیلانا وی؛ ژ بهرکو دوعا ب کریاریفه گریداییه، لهوا عهبد د وی تشتیدا بزاقی دکهت یی

مفایي وی د دین و دونیا پيدا هېبیت و داخو ازا سر که شتنا مهر ما خو ژ
 خودايي خو دکمت و هاريکاري ژي ل سر هندي ژي دخوازيت،
 هرومکي پيغمبري (صهلات و سهلامين خودي ل سر بن) گوتي:
 (اَحْرَصُ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعِنْ بِاللّٰهِ وَلَا تَعْجِزْ، وَإِذَا أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا
 تَقُلْ: لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَذَا كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ: قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَإِنَّ
 لَوْ تَفْنَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ) ((بي رژدبه ل سر وی تشتي مفایي ته تيدا و
 داخو ازا هاريکاري ژ خودي بکه و سست نه به، و نه گهر تشتهک ب
 سمری ته هات، نه پيژه: نه گهر من هوسا کر با؛ دا هوسا بيت، بهلکي
 پيژه: قهده را خودنيه و تشتي وی فيايي کر، چونکي (لو - نه گهر)
 دمرگه هی ل بهر کاري شهيتاني قه دکمت)). موسلم في فمرموده مي
 قه دگو هيزيت. فيجا پيغمبري (صهلات و سهلامين خودي ل سر بن)،
 کومکر کر د ناقبر ا فمر مانا ب رژديي ل سر کاري ب مفا د ههمي
 رموشاندا و داخو ازا هاريکاري ژ خودي و ملنه دان بو سستيي کو نه
 ژي ته مبه لييا زيانه خشه، د گهل خور اده سترنا بو کاري بوري و
 چنبووي و ديتنا قهزا و قهده را خودي.

و کاروبار کر نه دوو بهش: به شهک نه وه يي مروف دشيت بزاقان
 بکمت بو ب دستفهيانا وي يان ب دستفهيانا هنده کي ژ وي، يان
 دوير نيخستنا وي يان سفکرنا وي، نه قجا د في کاري دا مروف ههمي
 بزاق و شيانين خو دمه زخت و هاريکاري ژ خودايي خو دخوازت. و
 به شهکي دي هميه کو چ ژ دمستي مروفي ناهيت، فيجا مروف ب في
 چهندي نارام دبیت و پي رازي دبیت و خور اده ست دکمت، و بيگومان
 لهر چا فکرنا في بنياتي نه گهری به ختمه وري و کهيف خوشيبي و نه مانا
 خهم و کوفانانه.

بابه تي: گه لهک کرنا زکري خودي

ژ مهز نترين نه گهر ان بو بهر فره هيوونا سنگي و نارامي و تهنا هيا
 وي: گه لهک کرنا زکري خودنيه، چونکي زکري کار تيکر نه کا
 مه نه هوشکمر و سهر هميه بو بهر فره هيوونا سنگي و نارامي و تهنا هيا
 وي و نه مانا خهم و کوفانين وي، خودايي مهزن ديژيت:

{...أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ}

((باش بزانن کو دل ب بیرنinan و زکری خودی نارام و تمنادین)).

[الرعد: 28] لهوا زکری خودی کارتیکنهکا مهزن د ب دهستقهئینانا قی نارمانجیدا هیه، ژ بهر تاییهتمندییا وی بخو و ژ بهر وی خیر و قمنجیا مروث هیقییا وی ژ خودی دکهت.

بهحسکرنا نیعمهتین خودی بین دیار و بین قهشارتی، ههروها بهحسکرنا قهنجی و نیعمهتین خودی بین دیار و قهشارتی؛ چونکی نیاسینا وان و بهحسکرنا وان دبیهتههگهر کو خودی خهم و کوفانان پی راکهت و عهبدی پالدهمت بو سوپاسیکرنی، نهوا کو بلندترین و مهزنترین پلهیه، ههتا کو نهگهر عهبد د رهوشهکا ههژارییی یان نهخوشییی یان ژ ی د ههر جوړه بهلایهکا دیدا بیت. لهوا نهگهر نهو ههقهبرکرنهکی د ناقهبرا نیعمهتین خودی ل سهر خو -نهوین بی هژمار و حیساب- و وی تشتی نهخوش یی ب سهری وی هاتی بکهت، دی بینیت کو نهو تشتی نهخوش ل ههمهر وان نیعمهتان چ بهایی خو نامینیت.

بهلکو نهگهر خودی عهبدی خو ب نهخوشی و موسیبهتان تاقیکر، وی ژ ی نهکی بیهنفرههی و رازیوونی و خوړادهستکرنی تیدا بجه نینا؛ هنگی دی کارتیکن و گرانییا وی سفک بیت، و هیقیکرنا عهبدی ب خهلات و خیرا وی موسیبهتی و عیادمتکرنا وی بو خودی ب رابوونا ب نهکی بیهنفرههی و رازیوونی، دی تشتین تهحل ل بهر شرین کهت، قنجا شریناهیا خهلاتی وی دی تهحلییا بیهنفرههییا ل سهر وی ژ بیرا وی بهت.

بهریخودان بو بین ژمه نزمتر، و ژ مفاترین تشتان د قی جهیدا، بکارئینانا وی ناراستهکرن و رینیشاندانا پیغمهبریه (سهلات و سهلامین خودی ل سهر بن) یا کو د فهرموودمیا دروستدا بهری مه دایی کو تیدا دبیزیت: (انظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزِدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ) ((بهری خو بدمنه وی بی ژ ههوه کیمتر و بهری خو ندمنه وی بی ژ ههوه بلندتر، چونکی نهف چهنده ههژیره کو هوین وی نیعمهتا خودی یا ل سهر ههوه ههی ب کیم

نهين)). موسلم قئى فەرموودەيى قەدگۆ ھيزيت. لەوا ئەگەر عەبدى ئەف خالا بلند و مەزن دانا بەرچاقتن خۆ، دئى بينيت کو ئەگەر خۆ ڕەوشا وى يا چاوا ژى بيت، ئەو د سەلامەتى و تەشتين ب وئە گریدايى و د ڕزقى و تەشتين ب وئە گریدايى ژ گەلەك ژ چنكرىيان چنتر و باشتەر، ھنگى دئى نەئارامى و خەم و كۆفانين وى ژ ناڤ چن، و دئى كەيفخوشيا وى ب وان نيعمەتتەن خودئى زیدە بيت بين ئەو تیدا ژ گەلەك كەسین دى بين د وان نيعمەتەندا ژ وى كیمترن ل پيشتەر و باشتەر.

چەند تيرامان و ھزرکنا عەبدى ل سەر قەنجى و نيعمەتتەن خودئى بين ديار و فەشارتى، بين دینى و دونيايى، ڤرژتر بيت؛ دئى بينيت کو خودايى وى خیر و باشى يا دايە وى و گەلەك خرابى ژ وى دویر ئیخستینە و بیگومان ئەف چەندە خەم و كۆفانان ژ ناڤ دبەت و دبیتە ئەگەرئى كەيفخوشى و شادیی.

بابەتى: بزافكرن بۆ نەھیلانا وان ئەگەرین کو خەمى دئین، و بەدەستقەئینانا وان ئەگەرین کو كەيفخوشیيى دئین.

ژ وان تەشتين دبنە ئەگەرئى كەيفخوشیيى و نەمانا خەم و كۆفانان، خەباتكرنە بۆ ژ ناڤرنا ئەگەرین پەیدا بونا خەم و كۆفانان و بەدەستقەئینانا ئەگەرین كەيفخوشیيىنە؛ ئەو ژى ب ژبیركرنا وان نەخوشیيىن ل دەمى بورى بىسەرئى وى ھاتين بين کو نەشیت وان بزقرينيت و زانينا وئ چەندئى کو مژوبلكرنا ھزرا خۆ ب وائە كارەكئى بيمفایە و تەشتەكئى مەحالە، و كو ئەف چەندە كیم ناقلی و دیناتیيە، قیجا بلا جیھادئى د گەل دلئى خۆ بكت کو ھزرى د وانا نەكت. ھەروەسا بلا جیھادئى د گەل دلئى خۆ بكت ل دۆر وئ دوولیا ژ بەر پاشەرۆژى بۆ وى چیدبیت، ژ وان تەشتين وەھمى بين کو د پاشەرۆژا ژيانا خۆدا ب خەيال بۆ خۆ چیدكەت، وەكى ھەژاریيى يان ترسئى يان ژ بلى وان ژ نەخوشیيىن دى بين بۆ خو دكەتە ئاشوپ د پاشەرۆژا ژيانا خۆدا. و دئى زانیت کو تەشتين داھاتى نەدیارن كا دئى چ باشى (خیر) و خرابى (شەر) و ھیقى و ئیش و نەخوشى تیدا چين و ئەو د دەستئى خودايى خودان شيان و ھەكیم و دانایە، تەشتەك ژ وان د دەستئى عەبداندا نینە، ب تنئى

کرنا بزاقان بۆب دەستقەئینانا خیرین وئ و دویر ئیخستنا زیانین وئ
 نهیت و عهد دزانیت کو ئهگەر وی هزارا خو ژ سەر خەم و نهئارامییا
 خو یا ژ بهر داهاتیی کارئ خو لادا و پشتا خو ب خودایی خو گریدا د
 چاکرنا ویدا و دوی تشتیدا ب وی ئارام بوو؛ هنگی دئ دلئ وی ئارام
 بیت و دئ رهوشا وی باش بیت و دئ خەم و نهئارامییا وی ژ ناف چیت.

بکار ئینانا دو عایی، ئیک ژ مفاترین تشتان د بهر چاگر تتا کاروبارین
 پاشەر وژیدا؛ بکار ئینانا قئ دو عاییه یا پیغمبەرئ خودئ (صهلات و
 سهلامتین خودئ ل سەر بن) دوعا پئ دکر و دگوت: «اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي
 دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ
 لِي آخِرَتِي الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زَيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ
 رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ» ((خودایی من، تو دینی من بو من چاک بکه، نهوی
 کو پاریزمرئ کاروبارین منه، تو دونیایا من بو من چاک بکه، نهوا زیارا
 من تیدا، تو ناخرمتا من بو من چاک بکه، نهوا قهگهرا من بو ویرئ، تو
 ژیانئ ل بهر من بکهیه زندههیههک د ههمی خیراندا و مرئ ل بهر من
 بکهیه رحهتییههک ژ ههمی خرابییان)). موسلم قئ فەر موودهیئ
 قههگوهیزیت. ههروهسا گوتنا وی: «اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكُنْ لِي إِلَى
 نَفْسِي طَرَفَةٌ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ» ناکو: ((خودایی
 من؛ ئهز هیقییا دلوقانییا ته دکهم، قیجا تو من خو چاقنوقاندنهکئ زی
 نههیله ب هیقییا نهفسا منقه، و تو ههمی کاروبارین من بو من باش بکه،
 ژ ته پیقهتر چ خودئ نینن ژ ههژی پهرستئی بن)). ئهبو داوود قئ
 فەر موودهیئ ب سهندهکا دروست قههگوهیزیت. ئهگەر عهد ب قئ
 دوعایی گازی خودئ بکهت، یا کو باشییا پاشهروژا وی یا دینی و
 دونیایی تیدا ههئ، ب دلکئ ناماده و ننیتهکا دلسوزانه، د گهل هندئ
 نهو بزاقئ دکهت کو قئ چهئدئ ب جه بینیت؛ هنگی خودئ دئ وی
 تشتئ بو وی ب جه ئینیت یئ وی داخواز کری و هیقی پئ خواستی و
 کار بو کربی و دئ خهها وی بو کهیف و شادیی گوهوهریت.

بابه تی: دانانا خرابترین نه گهر

ژ مفاترين نه گهران بو ژنافچوونا خهم و نه نارامبيی ل دهمی به لایبهك ب سهر عهدی خودیدا دهیت؛ نهوه كو عهد بزاقان بكهت بو سقكرنا وی خهمی، نهقه ژ ی ب وی چهندي كو خرابترین پیشهاتین كو دبیت كار ل دهق وان ب دویمهيك بهیت، ل بهرچاڤ و مربرگريت و نهفسا خو ل سهر وی چهندي فیر بكهت. قیجا نه گهر نهق چهنده كر، بلا بزاقان بكهت بو سقكرنا وی تشتی دشیت ل دویف شیانان سقك بكهت. ب قی خو فیر كرنی و ب قی بزاقكرنا ب مفا؛ دی خهم و كوڤانین وی ژ ناف چن و نهقه دی بزاقكرن بو بدهستقهئینانا مفايان و پالانا وان زیانین كو بو عهدی خودی ب سانا هی بن.

قیجا دهمی نهو تشتین دینه نه گهری ترسی و نه خوشی و همژاریی و نه بوونا وان تشتین جوراوجور بین مروف حمز ژ دكهت هاتنه ریکا وی؛ هنگی بلا ب نارامبيهكی و نامادهكرنا نهفسی ل سهر وی چهندي پیشوازیی لی بكهت، بهلكی ل سهر یا ژ وی ژی گرانتر. چونکی نامادهكرنا نهفسی ل سهر لبرخودان و خولبرگرنتا نهخوشیان، وان سقك دكهت و گرانیا وان ژ ناف دبیت، ب تایه تی ژی نه گهر نهفسا خو ب بهر هنگار بوونا وان ل دویف شیانین خو مژویل بكهت، قیجا دی ل دهق وی نامادهكرنا نهفسی د گهل كار و خوز محمه تانا ب مفا كوم بیت، نهوا مروقی ژ خهمخوارنا موسیبه تان دوبر دنیخیت و دی جیهادی د گهل نهفسا خو كهت ل سهر نویكرنا هیزا بهر هنگار بوونا نهخوشیان، د گهل پشتگردانا وی د وی چهنديا ب خودی و باومریا وی یا باش ب خودی. بیگومان قان كاران مفا بهكی گهلهك مهن هیه د بدهستقهئینانا كهیفخوشیی و بهر فره بوونا سنگاندا، د گهل وی خیر و وی خهلاتی ل دونیایی و ئاخرمتی یی عهد هیقی دكهت و نهق چهنده یا بهرچاڤ و تاقیكریه و سهر بورین وان كهسین نهقه تاقیكری گهلهك د مشنه.

بابه تی: بهیزیای دلی و نه تیكچوون و نه هه لچوونا وی.

و ژ مهنترین چارمه رییان بو نهخوشیین دلی بین دموونی، بهلكی خو بو نهخوشیین لهشی ژی: بهیزیای دلی و تیكنهچوون و

کارتینه‌کرنا و بیه ب وان هزر و ئاشوو پین هزرین خراب دئینن. تورهبوون و نهئارامی و پیشینیکرنا رویدانا تشین نهخوش و ژ دستچوونا تشین خوشتی، ژ وان ئهگهرین نهخوش بین مروقی دئینه د ناڤ خهم و کوڤانان و نهخوشین دلی و لهشی و تیکچوونا دهرونی، ئهوا کارتیکرین و ئی بین خراب ههین و خهلی گهلهک زیانین و ئی دیتین.

خو هیلان ب هیقییا خودیقه، و ههر دهمی دلی پشتگریدان ب خودی کر و خو هیلا ب هیقییا ویقه و خو رادهستی وههم و گومانان نهکر و نههیلا خهیلین خراب ل سهر وی زال بین و باوهری ب خودی ههبوو و تههمعی و هیقییا قهنجی و خهلاتی خودی کر، هنگی ب قی چندی دئ خهم و کوڤان ژ ئی دویرکهفن و گهلهک ژ نهخوشیین لهشی و دلی دئ ل سهر رابن و دئ هیز و بهررههی و کهیفخوشیهک بو دلی چیبیت کو ب چ زمانان ناهیه گوتن. قیجا ما چهند نهخوشخانه تژی بووبنه ژ نهساخین وههم و خهیلین خراب، و کا چهند قان تشان کارتیکر ل سهر دلین گهلهک خودان هیزان کرییه، نهخاسمه بین لاواز و زهعیف، و ما چهند جارا بوویه ئهگهر ئی کیم ئهقلی و دیناتییی، و یی پاراستی ئهوه کهسه یی خودی ئهوه پاراستی و سهرکهفتی کر بیت د جیهادال دژی نهفسا خو بو بدهستقهئینانا وان ئهگهرین مفادار بین دلی بهیز دکهن و دوودلی و نهئارامییا وی ژ ئی دویر دئخن، خودایی مهن دئیریت:

{...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...}

((و ههر کهسی خو بهیالیته ب هیقییا خودیقه؛ خودی بهسی و بیه)).
[الطلاق:3] ئانکو تیرا وی ههیه بو ههر تشتهکی بو وی گرنگ بیت ژ کاروبارین دینی وی و دونیا وی.

قیجا ئهوی پشته خو ب خودیقه گریدابیت و خو هیلابیته ب هیقییا خودیقه؛ دلی وی یی بهیزه و وههم و ئاشوپ کارتیکرنی لی ناکهن و رویدان وی بیزار ناکهن، ژ بهر کو دزانیت کو ئهقه ژ لاوازییا نهفسی و ژ لاوازی و ترسا بی بنیاته، د گهل هندی ژ دزانیت کو خودی تیرکرنهکا تهمام مسوگر کرییه بو وی کهسی خو هیلابیته ب هیقییا ویقه، لهوا باوهریی ب خودی دئینیت و دلی وی ب سوزا وی تهنا دبیت،

قَیجا خەم و دوودلییا وی نامینیت و تەنگاڤیا وی بۆ ساناھییی دەیتە گۆھارتن و خەما وی بۆ کەیفخۆشییی (والترخ: خەمە)، و ترسا وی بۆ ئارامییی، لەوا ئەم داخوازا سەلامەتییی ژ خودایی مەزن دکەین و کوب قەنجییا خۆ ھێزا دلی و جیگیریا وی بدمە مە و پشتگرێدانەکا تەمام ئەوا خودی خێر ھەمی بۆ خودانێن وی مسوگەر کری و پاراستنا ژ ھەمی تەشتی نەخۆش و زیانی (والصیر: زیانە).

بابەتی: فێر کرنا نەفسی ل سەر ھەلگرتنا عەییبن خەلکی.

و د گۆتتا پێغەمبەریدا (صەلات و سەلامین خودی ل سەر بن): «لَا یَفْرَکُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ کَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا خُلُقًا آخَرَ» ((بلا زەلامی باوەردار کەرب ژ ھەڤرینا خۆ یا باوەردار ڤەنەبن، چونکی ئەگەر ژ ڕەوشتەکی وی نەرازی بوو، دی ژ ڕەوشتەکی وی یی دی رازی بیت)). موسلم فی فەر موودەیی ڤەدگۆ ھیزیت.

دوو مفاڵین مەزن:

نیک ژ وان: ڕێنیشاندانە بۆ چاوانییا سەر مەریکرنا د گەل ھەڤرینی و کەسوکاران و ھەڤالان و ھەر کەسەکی پەیوەندی و تیکەلی د ناڤەرا تە و ویدا ھەبیت، دیسان پێدڤیە تو نەفسا خۆ ل سەر وی چەندی ڤێربکە ی کو ھەر دڤیت عەیبەک یان کێماسییەک یان تەشتەکی تو حەز ژ نەکە ی تێدا ھەبیت. قیجا ھەکە تە ئەڤ چەندە دیت، وی دەمی ھەڤەر کرنی بکە د ناڤەرا قی کێماسییی و وی چەندیدا یا کول سەر تە فەر و پێدڤیە ژ بەیزکرنا پەیوەندیی و پاراستنا حەز ژیکرنی، ب وی چەندی کو وان باشی و مەرمین تاییەت و گشتی یین تێدا ھەین بینییە بیرا خۆ. ب قی چاڤ ل نوقاندنی ژ خرابییان و بەریخودانا باشییان، تیکەلی و پەیوەندی دی یا بەردەوام بیت و ڕەحەتی دی تەمام بیت و بدەست تە کەڤیت.

مفاڵی دووی: نەمانا خەم و نەنارامییی و مانا زەلالی و تەناھییی و بەردەوامیدان ل سەر ئەنجامدانا مافین واجب و سوننەت و پەیدا بوونا ئارامییی د ناڤەرا ھەردوو لایەناندا. ھەر کەسی بۆ خۆ شیرمتان ژ قی تەشتی پێغەمبەری (صەلات و سەلامین خودی ل سەر بن) بەحس ژ کری وەر نەگرت؛ بەلکی کاری خۆ بەروڤاژێ قی چەندی بکەت و ب

تنی بهری خۆ بدمته خرابییان و خوه ژ قهنجییان کۆره بکەت؛ بێ گومان دێ نەئارام بیت، کا چاوا مسوگەر ئەو حمزژیکرنا د ناڤهراوی و کەسێ ڤیان و حمزژیکرن د گەل ویدا هەمی دێ تێک چیت و شێلی بیت و دێ گەلەک ژ وان مافان ژێ ژ ناڤ چن پێن کول سەر هەر ئێک ژ وان پێدڤی بوو پارێزگاریی ل سەر بکەن.

و گەلەک ژ مروڤین خودان هیمەتین بلند، ل دەمی پەیدا بوونا کارەسات و نەخۆشییان، نەفسا خۆ ل سەر بێهزەری و ئارامیی ڤێردکەن. بەلێ ل بەرامبەر کاروبارین بچوێک و سادە نەئارام دبن و تەناهییا وان تێک دچیت. ئەگەر ئێ ڤی چەندێ ژێ ئەو کۆ وان نەفسا خۆ ل سەر کارین مەزن ڤێرنەکریه و ل بەرامبەر پێن بچوێک پشەتگۆه ئێخستییە، لەوا زیان گەهشتییە وان و کارتیکرن ل ئارامیا وان کریه. لەوا مروڤی ژیر و هشیار نەفسا خۆ ل سەر کارین بچوێک و مەزن ڤێردکەت و داخوازا هاریکاریی ژ خودی دکەت ل سەر وان کاران و داخوازی ژ خودی دکەت کۆ خودی وی بو چاقوقاندنەکی ژێ نەهێلێتە ب هێڤیا نەفسا وی، ل ڤی دەمی دێ کاری بچوێک ل سەر وی سڤک بیت، هەروەکی کا چاوا کاری مەزن ل سەر وی سڤک بووی. دێ مینێتە ڤه کەسەکی دەروون ئارام، دل ئارام و رحەت.

بابەتی: خۆ نەبەردانا ل دیڤ خەمان

مروڤی ب ئاقل دزانیت کۆ ژیا ناوی یا دروست ژیا نا بەختەوهری و ئارامییییە و کۆ ئەو ژیا نا گەلەکا کورته، ڤیجا نابیت ئەو وی ب خەم و خۆ بەردانا د ناڤ کۆل و کەدەرانا کورتتر بکەت، چونکی ئەڤ چەندە دژی ژیا نا دروستە، لەوا ئەو ل سەر ژیا نا خۆ چروێک دبیت و ناھێلێت پتیریا وی ببیتە تالان بو خەم و کەدەرانا، و د ڤی چەندیدا چ جۆداهی د ناڤهرا مروڤی چاک و یی خرابکاردا نینە، بەلێ مروڤی باوەردار ژ بجهێنانا ڤی سالوختی؛ خودانی بارا هەرە مەزن و پشکا ب مڤایە، چ ل دونیایی بیت یان ل ئاخەرتی.

هەڤبەرکرن د ناڤهرا نیعمەتین خودی و وان نەخۆشی و تەنگاڤیین ب سەری مروڤی هاتین، هەروەسا پێدڤیە دەمی تەشتەکی نەخۆش ب

سهرى وى دهيت يان ژى دترسيت؛ ئو ههقبهر كرنى د ناقبهر ا وان
 نيعمهتتېن دى يېن خودى دابنى بكهت، چ يېن دينى بن يان يېن دونياى و
 د ناقبهر ا وى تشتى نهخوش يى ب سهرى وى هاتى و توش بووى. ل
 دهمى قى ههقبهر كرنى دى بو وى ديار بيت كا ئو د چهند نيعمهتتېن مهزن
 و گهلهك دايه و دى بچويكى و كيماتييا وى تشتى نهخوش يى ب سهرى
 وى هاتى و توش بوويى ژى بو ديار بيت.

كا چاوا دى ههقبهر كرنى كهت د ناقبهر ا وى زيانيدا يا ئو ژى
 دترسيت و د ناقبهر ا وان ههمى ئهگهرين سهلامهتييى ژ وى زيانى، پاشى
 ناهليلت ئهگهرى لاواز زال بيت ب سهر وان ههمى ئهگهرين گهلهك و
 بهيز، ب قى چهندى ژى خهم و ترسيى وى دى ژناف چن و دى حسنيا
 مهزنترين ئهگهران كهت يېن دببت ب سهرى وى بهين و توشى وى ببن،
 و دى خو بو پرويدان و پيدا بونا وان ئهگهران ئاماده كهت ئهگهر هات
 و پرويدان و دى كار كهت بو راگرتنا وى تشتى هيشتا چينه بووى و بو
 راكرن يان ژى سفكرنا وى تشتى چيىبووى.

گونهها نازاردانا خهلكى ل سهر وانه، ئهگهر تو خو پيئه مژويل
 نهكهى، ديسان ژ تشتين ب مفا ئوه كو تو بزاني ئو نهخوشيا خهلك
 دگه هينيته ته، ب تاييهتى ب گوتنين خراب؛ زيانى ناگه هينيته ته، بهلكى
 زيانى دگه هينيته وان بخو، ئو نهبيت ئهگهر تو گهلهك هزر تيدا بكهى و
 گرنگيى پى بدهى و بهيلى كونترول ل سهر ههست و سوزين ته بكن،
 هنگى دى زيانى گه هينيته ته، ههرومكى كا چاوا زيان گه هاندبيه وان،
 بهلى ئهگهر ته گو ه نهدايى و پشتگو ه هافيتن؛ وى دهمى چ زيان
 ناگه هينه ته.

ژيانا خو ب هزرين مفادار خوش بكه، و بزانه كو ژيانا ته ل دويق
 هزرين تيه؛ ئهگهر هزرين ته د وان تشتاندا بن كو مفاى دگه هينه دين
 يان دونيايا ته؛ هنگى ژيانا ته دى يا خوش و بهخته مور بيت، و ئهگهر
 و مسا نهبيت؛ هنگى دى بابعت بهر و قازى بيت.

كو سهر مدهرى ب تنى بو خودى بيت، نه بو ئافرانديان، و ژ
 گرنگترين و بمفاترين بابعتان بو ژ ناقبرنا خهمى، ئهفميه تو نهفسا خو ل

سمر وی چهندی فیربکهی کو ژ خودی پښتەر داخوازا سوپاسیږی ژ
 کهسی نهکهی و چاځی ته ل سوپاسیکرنا وان نهییت نهگمر ته تشتهك بۆ
 کر. ځیجا نهگمر ته قهنجی د گهل وی کهسی کر یی مافی وی ل سمر ته
 ههی، یان ژ ی نهوی چ ماف ل سمر ته نینین، هنگی بزانه کو نهفه
 سمر دمرییهکه ته د گهل خودی یا کری، لهوا گوهی خو نده سوپاسییا
 وی کهسی یی ته قهنجی د گهل کری، هسروهمکی خودایی مهزن د
 دمرحهقی نافر اندیږیږی خو یږی ژ ږیگر تیدا گوتی:

﴿إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا 9﴾

((دبیزنه وان: ئهم ځی خوارنی د ږیکا خودیدا ددینه ههوه، مه چ
 بهر امهر ژ ههوه نهځیت، نه خهلات و نه سوپاسی)). [الإنسان:9].

ئهف چهنده زیدهتر د سمر دمریکرنا د گهل خیزان و زاروکاندا دهیته
 پشتر استکرن و ژ هیزا پیوهندییا ته د گهل وان. ځیجا هر گاځا ته نهفسا
 خو فیرکر کو خرابیږی ژ وان دویر بکهی، هنگی ته ئهوا ئارام کرینه و
 تو ب خو ژ ی ئارام بووی و ژ نهگمر ږی ئارامیږی؛ و مرگرتنا ږهوشتن
 جوانه و کارکر نه ل سمر وان ل دویف پالدمری دموونی، بیی وی زور
 ل خو کرنی یا کو ته دوودل دکمت و دبیته نهگمر تو بییهقی بزقری ژ ب
 دهسغهئینانا وی ږهوشتی، چونکی ته ږیکهکا خوار گرتیبه بهر. نهفه ژ ی
 ژ دانایینییه و ئهوه کو تو ژ کاروبار ږی تنگ و نهخوش، کاروبار ږی
 زهلال و شرین چیکه وی و ب ځی چهندی زهالوونا خوشیان زیده دبیت
 و تنگافی و نهخوشی ژ ناف دچن.

خومژ ویلکرن ب تشتی مفادارځه، نهکو ب یی زیانبهخشفه، کار ږی ب
 مفال بهر چاځین خو بدانه و کار بکه بۆ بجهئینانا وان، و بهری خو نده
 کار ږی ب زیان؛ داب ځی چهندی خو ژ نهگمر ږی خهم و کوځانان دویر
 بیخی و هاریکاریږی ژ بېنهځدانای و کومکرنا هزرا خو و مربرگه بۆ
 نهجامدانا کار ږی گرنګ.

کاروکاریار ږی خو ئیکسر و د جهدا ئیکلا بکه، هسرومسا ژ کار ږی
 مفادار، ئیکلاکرنا کارانه د جهدا و خو ځالاکر نه بۆ پاشهر وژ ی؛ چونکی
 نهگمر کار نههینه ئیکلاکرن، دی پاشمای ځی کار ږی بهری ل سمر ته کوم

بن و کارین پاشتر ژى دى ل سهر وان زیده بن، قیجا دى بارگرانیا وان
دژوار بیت، قیجا ئه گهر ته ههر تشتهک د دهمى ویدا ئیکلاکر، دى ب
هیزمکا هزرکرنى و هیزمکا کارکرنى بهر ب کارین پاشهر و ژیفه چى.

ریز بهندیا کارین ل پشیننه و گرنکتر د گهل وهرگرتنا بۆچوونى، و
پیدفیه تول دهستیکی کارین ب مفا بین گرنکتر ههلبژیری پاشى بین
گرنک و جوداهیى بکه د نافهر وى تشتى حمزا نهفسا ته دچیتى و
زموقى ته بۆ زیده دبت، چونكى بهر و قازى و دژى وى دبینه ئه گهرى
بیزارى و دلتهنگى و خه مگینیى و بۆقى چهندى هاریکاریى ژ هزرکرنا
دروست و راویژکرنى و بۆچوون وهرگرتنى وهریگره، چونكى ئه
کهمى بۆچوونا کهستین دى وهردگریت پهشیمان نابیت، دیسان
قهولینهکا هویر بکه ل سهر وى تشتى ته دقتیت بکهى، پاشى ئه گهر
بهزموهندى بۆ ته دیار بوو و ته بریار دا؛ هنگى پشتا خو ب خودى
گریده و خو بهیلنه ب هیفیا و یفه، ژ بهر کو ب راستى خودى حمز ژ وان
کهسان دکهت بین خو دهیلنه ب هیفیا و یفه.

و سوپاسى بۆ خودایى ههمى جیهانان بن.

سهلات و سهلامین خودى ل سهر سهروهر و پێشهواى مه
موحه ممدى بن، و ل سهر مالبات و سهحابیین وى ژى بن.

پیرست

- 2.....رِیکین مفادار بو ژيانا بهختومر
- 2.....رِیکین مفادار بو ژيانا بهختومر
- 2.....نقیسین
- 2.....شیخ عبدولرحمان ناسر سهعدی (خودئ دلقانییی پی بهت)
- 2.....پیشگوئن
- 3.....بابهت: باومری و کاری باش
- 8.....بابهت: مژویلبوونا ب کارهکی یان زانینهکا ب مفا
- 10.....بابهت: بگلهک کرنا زکری خودئ
- بابهت: بزا فکرن بو نه هیلانا وان نه گهرین کو خمی دئینن، و بدهستقه ئینانا
- 12.....وان نه گهرین کو کهیفخوشییی دئینن
- 14.....بابهت: دانانا خرابترین نه گهر
- 14.....بابهت: بهیزیا دلی و نه تیکچوون و نه ههلچوونا وی
- 16.....بابهت: فیر کرنا نه فسی ل سهر ههلگرتنا عمیین خهلی
- 17.....بابهت: خو نه بر دانا ل دیف خهمن